

Zakon o osobama nestalim u Domovinskom ratu

Sadržaj

DIO PRVI OSNOVNE ODREDBE

DIO DRUGI ZAŠTITA PRAVA OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I SMRTO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA TE ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

DIO TREĆI TRAŽENJE OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I POSMRJNIH OSTATAKA SMRTO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA

GLAVA I. POKRETANJE POSTUPKA TRAŽENJA OSOBE NESTALE U DOMOVINSKOM RATU

GLAVA II. PRIKUPLJANJE SAZNANJA O OSOBAMA NESTALIM U DOMOVINSKOM RATU TE POJEDINAČNIM I MASOVNIM GROBNICAMA

GLAVA III. EKSHUMACIJA POSMRJNIH OSTATAKA

GLAVA IV. OBRADA I IDENTIFIKACIJA POSMRJNIH OSTATAKA

GLAVA V. ZAVRŠETAK POSTUPKA TRAŽENJA

GLAVA VI. POGREBNA SKRB

DIO ČETVRTI EVIDENCIJE

GLAVA I. EVIDENCIJA OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I EVIDENCIJA SMRTO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA

GLAVA II. EVIDENCIJA O EKSHUMIRANIM, IDENTIFICIRANIM I NEIDENTIFICIRANIM POSMRJNIM OSTACIMA

DIO PETI TIJELA NADLEŽNA ZA TRAŽENJE OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU

DIO ŠESTI SURADNJA S DRUGIM DRŽAVAMA, MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA I UDRUGAMA

GLAVA I. SURADNJA S DRUGIM DRŽAVAMA

GLAVA II. SURADNJA S MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

GLAVA III. SURADNJA S UDRUGAMA

DIO SEDMI PREKRŠAJNE ODREDBE

DIO OSMI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

DIO PRVI OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se zaštita, unaprjeđenje i promicanje prava i interesa osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i članova njihovih obitelji te se uređuje postupak, nadležnost, vođenje evidencija i ostalo u vezi s traženjem, ekshumacijom i identifikacijom osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Domovinski rat, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Deklaraciji o Domovinskom ratu, je pravedan, legitiman, obrambeni i oslobodilački rat u razdoblju od 1991. do 1995. godine kojim je hrvatski narod iskazao svoju odlučnost i spremnost za uspostavu i očuvanje Republike Hrvatske kao samostalne i nezavisne, suverene i demokratske države.

Članak 2.

Osobe nestale u Domovinskom ratu i smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članovi njihovih obitelji, u smislu ovoga Zakona, imaju jednaka prava bez ikakve razlike prema tome jesu li bili pripadnici oružanih snaga ili civili, prema rasi, spolu, jeziku, vjeroispovijesti, političkom mišljenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovinskom stanju ili bilo kojem drugom osobnom statusu.

Članak 3.

Traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa obveza je Republike Hrvatske.

Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. osoba nestala u Domovinskom ratu je:

a) osoba o kojoj, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, članovi obitelji nemaju nikakvih vijesti na temelju pouzdanih podataka o nestanku u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom i koja je u trenutku nestanka imala hrvatsko državljanstvo ili prijavljeno prebivalište odnosno boravište na području Republike Hrvatske ili

b) osoba stranog državljanstva koja ima status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i koja u trenutku nestanka nije imala prijavljeno prebivalište odnosno boravište na području Republike Hrvatske, a o kojoj, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, članovi obitelji nemaju nikakvih vijesti na temelju pouzdanih podataka o nestanku u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom

2. smrtno stradala osoba u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa je:

a) osoba o kojoj, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, postoje pouzdani podaci o smrtnom stradavanju u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom i koja je u trenutku smrtnog stradavanja imala hrvatsko državljanstvo ili prijavljeno prebivalište odnosno boravište na području Republike Hrvatske, a čije mjesto ukopa nije poznato ili

b) osoba stranog državljanstva koja ima status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i koja u trenutku smrtnog stradavanja nije imala prijavljeno prebivalište odnosno boravište na području Republike Hrvatske, a za koju, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, postoje pouzdani podaci o smrtnom stradavanju u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom, a čije mjesto ukopa nije poznato

3. član obitelji je bračni drug, izvanbračni drug koji je s nestalom osobom do njezina nestanka živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine ili kraće ako je u izvanbračnoj zajednici rođeno zajedničko dijete te djeca, roditelji, braća, sestre, polubraća i polusestre

4. pouzdani podaci o nestanku osobe su podaci na temelju kojih je moguće nedvojbeno zaključiti (izvješća, izjave svjedoka i druga dokazna sredstva) da je mjesto boravka određene osobe nepoznato članovima obitelji ili, ako nema članova obitelji, da se osoba ne pojavljuje u prebivalištu ili boravištu
5. pouzdani podaci o smrtnom stradavanju osobe su podaci na temelju kojih je moguće nedvojbeno zaključiti (izvješća, izjave svjedoka i druga dokazna sredstva) da je osoba smrtno stradala, ali mjesto njezina ukopa nije poznato
6. minimalni podaci o identitetu osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa su kumulativno podaci o imenu i prezimenu osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa, imenu i prezimenu jednog roditelja, podaci o mjestu i datumu rođenja odnosno godini rođenja te pretpostavljenom mjestu i datumu nestanka ili smrtnog stradavanja
7. pojedinačna grobnica je mjesto na području Republike Hrvatske gdje su pokopani posmrtni ostaci jedne ili dvije osobe
8. masovna grobnica je mjesto na području Republike Hrvatske gdje su nelegalno pokopani posmrtni ostaci tri ili više osoba, bez obilježja i mjera poštovanja prema posmrtnim ostacima
9. asanacijska grobnica je mjesto na području Republike Hrvatske gdje su sukladno Ženevskim konvencijama i Dopunskim protokolima, nakon humane asanacije, pokopani posmrtni ostaci.

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI ZAŠTITA PRAVA OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I SMRTNO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA TE ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Članak 6.

Za osobe nestale u Domovinskom ratu presumira se da su žive dok se ne pronađe mjesto ukopa nestale osobe ili dok se nestala osoba ne proglasi umrlom sukladno propisu kojim se uređuje proglašavanje nestale osobe umrlom i dokazivanje smrti.

Članak 7.

- (1) Temeljno pravo članova obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa je da im se omogući saznanje o mjestu boravka ili prebivališta nestalog člana obitelji ili pronalazak njegovih posmrtnih ostataka radi trajnog zbrinjavanja te da u najvećoj mogućoj mjeri budu upoznati s okolnostima nestanka ili smrtnog stradavanja.
- (2) Tijelo državne uprave nadležno za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je obvezno pružiti raspoložive informacije članovima obitelji o napretku i rezultatima traženja njihovih članova obitelji nestalih u Domovinskom ratu ili članova obitelji smrtno stradale u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.
- (3) Nitko ne može biti izvrgnut nasilju, prijetnjama ili bilo kakvom obliku zastrašivanja radi traženja informacija o svojim članovima obitelji nestalim u Domovinskom ratu ili članovima obitelji smrtno stradanim u Domovinskom ratu čije mjesto ukopa nije poznato.

DIO TREĆI TRAŽENJE OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I POSMRJNIH OSTATAKA SMRTO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA

GLAVA I. POKRETANJE POSTUPKA TRAŽENJA OSOBE NESTALE U DOMOVINSKOM RATU

Članak 8.

(1) Postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu pokreće se temeljem prijave člana obitelji, a kada osoba nestala u Domovinskom ratu nema živih članova obitelji, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu može pokrenuti druga osoba.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu može pokrenuti i Ministarstvo po službenoj dužnosti na temelju pouzdanih podataka o nestanku osobe.

(3) Prijava iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Ministarstvu izravno ili putem Hrvatskog Crvenoga križa, Međunarodnoga odbora Crvenoga križa, društva Crvenoga križa ili Crvenog polumjeseca ili diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u državi u kojoj podnositelj prijave iz stavka 1. ovoga članka boravi.

Članak 9.

(1) Podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona treba dostaviti minimalne podatke o identitetu osobe nestale u Domovinskom ratu.

(2) Ako podaci iz stavka 1. ovoga članka nisu dostavljeni, podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona mora pružiti dodatne informacije u roku koji odredi Ministarstvo.

Članak 10.

(1) Postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu neće se pokrenuti ako:

a) podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ne dostavi minimalne podatke sukladno članku 9. ovoga Zakona ili

b) nisu ispunjeni uvjeti iz članka 4. točaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo će o tome obavijestiti podnositelja prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 11.

Ako su ispunjeni uvjeti za pokretanje postupka traženja osobe nestale u Domovinskom ratu sukladno ovom Zakonu, Ministarstvo će osobu nestalu u Domovinskom ratu upisati u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu sukladno ovom Zakonu.

Članak 12.

Ministarstvo na zahtjev člana obitelji nestale osobe ili druge osobe ili tijela koje ima pravni interes izdaje potvrdu da se osoba nestala u Domovinskom ratu vodi u Evidenciji osoba nestalih u Domovinskom ratu sukladno ovom Zakonu.

Članak 13.

Odredbe članaka 8. do 12. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju na prijave za traženje posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

GLAVA II. PRIKUPLJANJE SAZNAJNA O OSOBAMA NESTALIM U DOMOVINSKOM RATU TE POJEDINAČNIM I MASOVNIM GROBNICAMA

Članak 14.

(1) Ministarstvo je u svrhu prikupljanja saznanja i građe o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica ovlašteno zahtijevati od tijela državne uprave nadležnih za unutarnje poslove, vanjske i europske poslove, pravosuđe, obranu, zdravstvo, sigurnosno-obavještajnih agencija, pravosudnih tijela, jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, ustanova iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona, Hrvatskog Crvenog križa i drugih tijela državne uprave, organizacija, ustanova i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj poduzimanje aktivnosti iz njihove nadležnosti sukladno propisu kojim se uređuje ustrojstvo i djelokrug ministarstava i drugih tijela državne uprave ili aktima organizacija, ustanova i drugih pravnih osoba ili/i sukladno sklopljenim sporazumima o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

(2) Sva tijela, organizacije, ustanove i druge pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezni su pružiti sve raspoložive informacije i dokumentaciju te svu potrebnu pomoć za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa sukladno ovom Zakonu i drugim propisima.

Članak 15.

(1) Svaka fizička osoba dužna je pružiti Ministarstvu ili drugim nadležnim tijelima sukladno ovom Zakonu i drugim propisima sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Za dostavljanje informacija i dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka koje dovedu do rješavanja slučajeva osoba iz članka 4. točaka 1. i 2. ovoga Zakona, fizička osoba nagrađuje se prema pravilniku koji donosi ministar hrvatskih branitelja.

[3. Pravilnik o načinu nagrađivanja za dostavljene informacije i dokumentaciju o osobama nestalim u Domovinskom ratu](#)

Članak 16.

Ministarstvo obrađuje prikupljene podatke, saznanja i građu o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica te, temeljem toga, provodi aktivnosti terenskih izvida i istraživanja, kao i druge aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Članak 17.

(1) Ministarstvo organizira, koordinira i provodi aktivnosti terenskih izvida i istraživanja, dokumentira provedene aktivnosti i o njima izrađuje izvješća te prikuplja i obrađuje podatke o terenski istraženim mjestima.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo obavlja u suradnji s tijelima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

GLAVA III. EKSHUMACIJA POSMRTNIH OSTATAKA

Članak 18.

(1) U slučaju opravdane sumnje ili informacije o postojanju pojedinačne, masovne ili asanacijske grobnice, Ministarstvo će o tome obavijestiti nadležno državno odvjetništvo i tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.

(2) Ekshumacije pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela, provode se sukladno propisu kojim se uređuje kazneni postupak.

(3) Ekshumacije pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, kad ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela ili je kazneni postupak okončan pravomoćnom sudskom presudom, provode se na temelju zahtjeva Ministarstva sukladno ovom Zakonu.

Članak 19.

Ekshumaciju posmrtnih ostataka iz pojedinačne, masovne ili asanacijske grobnice organizira i provodi Ministarstvo u suradnji s tijelima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

GLAVA IV. OBRADA I IDENTIFIKACIJA POSMRTNIH OSTATAKA

Članak 20.

(1) Obrada i identifikacija posmrtnih ostataka ekshumiranih iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela, provodi se sukladno propisu o kaznenom postupku.

(2) Obrada i identifikacija posmrtnih ostataka iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, kad ne postoji sumnja ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela, provodi se na zahtjev Ministarstva sukladno ovom Zakonu.

Članak 21.

(1) Obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka ekshumiranih iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica organizira Ministarstvo.

(2) Medicinski dio poslova obrade i identifikacije ekshumiranih posmrtnih ostataka obavlja ustanova s kojom Ministarstvo ima sklopljen ugovor.

(3) Ustanova iz stavka 2. ovoga članka obvezna je provesti obradu posmrtnih ostataka za potrebe identifikacije i utvrđivanja uzroka smrti.

(4) Ustanova iz stavka 2. ovoga članka odlučuje o metodama obrade posmrtnih ostataka.

(5) Nalaze obrade posmrtnih ostataka, uključujući nalaze o utvrđenom identitetu, ustanova iz stavka 2. ovoga članka dostavit će Ministarstvu.

(6) Nalazi iz stavka 5. ovoga članka vlasništvo su Ministarstva.

Članak 22.

(1) Obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koji su ekshumirani na području druge države, organizira Ministarstvo nakon preuzimanja posmrtnih ostataka sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba.

(2) Obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koji su ekshumirani na području druge države s kojom Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, organizira Ministarstvo nakon preuzimanja posmrtnih ostataka prema dogovoru, a sukladno međunarodnopravnim instrumentima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava.

Članak 23.

(1) Temeljem nalaza ustanove iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona o utvrđenom identitetu ekshumiranih posmrtnih ostataka, završnu identifikaciju posmrtnih ostataka organizira i koordinira Ministarstvo u suradnji s drugim nadležnim tijelima, ustanovama i organizacijama koje provode poslove iz svoje nadležnosti i/ili temeljem potpisanih sporazuma o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

(2) Identificiranom osobom se smatra ona osoba za koju se pouzdano utvrdi da joj pronađeni posmrtni ostaci odgovaraju u fizičkim, naslijeđenim ili biološkim karakteristikama, a na temelju postupka koji je provela ustanova iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo će o provedenom postupku identifikacije obavijestiti nadležna pravosudna tijela u slučaju iz članka 18. stavka 2. i članka 20. stavka 1. ovoga Zakona te druga nadležna državna tijela, ustanove i organizacije.

Članak 24.

Ako se temeljem nalaza ustanove iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona o utvrđenom identitetu ekshumiranih posmrtnih ostataka utvrdi da se radi o posmrtnim ostacima stranih državljana koji nemaju status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, Ministarstvo će organizirati predaju posmrtnih ostataka državi čiji je državljanin ta osoba, sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, a sukladno međunarodnopravnim instrumentima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava.

Članak 25.

(1) Ministarstvo, u suradnji s ustanovom iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona, drugim nadležnim tijelima, organizacijama i ustanovama, provodi aktivnosti radi utvrđivanja identiteta neidentificiranih posmrtnih ostataka, a koje se sastoje u prikupljanju dodatnih podataka i saznanja o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradanim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, obradi posmrtnih ostataka i drugih aktivnosti radi utvrđivanja identiteta neidentificiranih posmrtnih ostataka.

(2) Nalazi obrade neidentificiranih posmrtnih ostataka su aktivni kako bi se omogućila njihova buduća identifikacija.

(3) Radi utvrđivanja identiteta neidentificiranih posmrtnih ostataka, Ministarstvo organizira prikupljanje podataka i uzoraka biološkog materijala krvnih srodnika osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, kao i ekshumaciju umrlih krvnih srodnika neidentificiranih posmrtnih ostataka radi pribavljanja uzorka biološkog materijala kada nema živih krvnih srodnika ili kad su uzorci biološkog materijala živog krvnog srodnika nedostatni za identifikaciju.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela, ekshumacija se provodi sukladno propisu kojim se uređuje kazneni postupak.

(5) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, kad ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela, ekshumacija se provodi na zahtjev Ministarstva, sukladno ovom Zakonu.

(6) Ministarstvo organizira i skrbi o dostojnom zbrinjavanju neidentificiranih posmrtnih ostataka, do njihove završne identifikacije i/ili pogrebne skrbi.

Članak 26.

(1) Ponovnu ekshumaciju posmrtnih ostataka te njihovu obradu i završnu identifikaciju organizira i provodi Ministarstvo ako utvrdi opravdanu sumnju u pouzdanost identifikacije posmrtnih ostataka.

(2) Ponovna ekshumacija posmrtnih ostataka provodi se na traženje ili uz suglasnost osobe koja je pokrenula postupak traženja ili je provodi Ministarstvo po službenoj dužnosti.

(3) Postupak ponovne ekshumacije posmrtnih ostataka, njihove obrade i završne identifikacije provodi se sukladno odredbama o ekshumaciji propisanim propisom kojim se uređuje kazneni postupak i ovim Zakonom.

GLAVA V. ZAVRŠETAK POSTUPKA TRAŽENJA

Članak 27.

(1) Aktivnosti traženja prestaju kada je tražena osoba ili njezini posmrtni ostaci pronađeni, a podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ili član obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu o tome obaviješten.

(2) Pretpostavka za zaključenje postupka traženja osobe nestale u Domovinskom ratu jest da podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ili član obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu prihvati nalaze identifikacije ili Ministarstvu dostavi izjavu o zaključenju postupka traženja izravno ili putem Hrvatskog Crvenoga križa ili Međunarodnoga odbora Crvenoga križa, društva Crvenoga križa ili Crvenoga polumjeseca ili diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u zemlji u kojoj boravi.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, kada je postupak traženja pokrenulo Ministarstvo ili kada je podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona umro ili nema živih članova obitelji, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu se zaključuje kada je tražena osoba ili njezini posmrtni ostaci pronađeni.

(4) Kada je osoba nestala u Domovinskom ratu proglašena umrlom, sukladno propisu kojim se uređuje proglašenje nestalih osoba umrlima, a prije pronalaska njezinih posmrtnih ostataka, aktivnosti traženja ne prestaju niti se postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu zaključuje.

Članak 28.

(1) Aktivnosti traženja posmrtnih ostataka smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa prestaju kada su njezini posmrtni ostaci pronađeni, a podnositelj prijave za traženje smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa ili član obitelji smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa o tome obaviješten.

(2) Pretpostavka za zaključenje postupka traženja smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa jest da podnositelj prijave za traženje smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu ili član obitelji smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa prihvati nalaze identifikacije izravno ili putem Hrvatskog Crvenoga križa ili Međunarodnoga odbora Crvenoga križa, društva Crvenoga križa ili Crvenoga polumjeseca ili diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u zemlji u kojoj boravi.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, kada je postupak traženja pokrenulo Ministarstvo ili kada je podnositelj prijave za traženje smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa umro ili nema živih članova obitelji smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa, postupak traženja smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa zaključuje se kada su pronađeni njezini posmrtni ostaci.

GLAVA VI. POGREBNA SKRB

Članak 29.

Pogrebnu skrb za osobe nestale u Domovinskom ratu i smrtno stradale osobe za koje nije poznato mjesto ukopa, nakon njihove identifikacije, organizira i koordinira Ministarstvo u suradnji s drugim nadležnim tijelima, ustanovama, organizacijama i pravnim osobama koje provode poslove iz svoje nadležnosti i/ili temeljem potpisanih sporazuma o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

Članak 30.

Nakon postupka ekshumacije i identifikacije, za identificirane osobe za koje je utvrđen status hrvatskoga branitelja iz Domovinskog rata osigurava se pogrebna skrb sukladno propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Članak 31.

Nakon postupka ekshumacije i identifikacije, za identificirane civilne žrtve iz Domovinskog rata osigurava se pogrebna skrb sukladno propisima kojima se uređuju prava civilnih stradalnika Domovinskog rata.

DIO ČETVRTI EVIDENCIJE

GLAVA I. EVIDENCIJA OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I EVIDENCIJA SMRTRNO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA

Članak 32.

(1) U svrhu prikupljanja podataka o osobama nestalim u Domovinskom ratu i njihova pronalaska, Ministarstvo vodi, organizira i održava Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu.

(2) Evidencija osoba nestalih u Domovinskom ratu je službena evidencija Ministarstva u koju se upisuju osobe nestale u Domovinskom ratu za koje je pokrenut postupak traženja sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu.

Članak 33.

Evidencija osoba nestalih u Domovinskom ratu sadrži osobne podatke o nestaloj osobi, podatke o okolnostima nestanka te druge informacije koje su od važnosti za traženje nestale osobe.

Članak 34.

Ministarstvo obavlja neovisnu, nepristranu i temeljitu provjeru vjerodostojnosti i podudarnosti podataka upisanih u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu s podacima iz drugih službenih evidencija koje se vode ili su se vodile u Republici Hrvatskoj.

Članak 35.

(1) Podaci iz Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu nisu javno dostupni, osim dijela podataka određenih Pravilnikom iz članka 37. ovoga Zakona, a sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, podaci iz Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu koji nisu javno dostupni mogu se učiniti dostupnim:

- a) članovima obitelji osoba upisanih u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu i njihovim pravnim zastupnicima
- b) državnim tijelima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona i
- c) ostalim osobama u svrhu zaštite prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i članova njihovih obitelji sukladno propisima o ostvarivanju prava na pristup informacijama i zaštiti osobnih podataka.

Članak 36.

Odredbe članaka 32. do 35. ovoga Zakona na odgovarajući način se primjenjuju i na Evidenciju smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

Članak 37.

Način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi s vođenjem Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa uređuje se pravilnikom koji donosi ministar hrvatskih branitelja.

GLAVA II. EVIDENCIJA O EKSHUMIRANIM, IDENTIFICIRANIM I NEIDENTIFICIRANIM POSMRTNIM OSTACIMA

Članak 38.

(1) Ministarstvo vodi službenu Evidenciju o ekshumiranim, identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica.

(2) Način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi s vođenjem Evidencije o ekshumiranim, identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica uređuje se pravilnikom koji donosi ministar hrvatskih branitelja.

DIO PETI TIJELA NADLEŽNA ZA TRAŽENJE OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU

Članak 39.

(1) Republika Hrvatska je, putem nadležnih tijela, nositelj aktivnosti traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Aktivnosti traženja nestalih stranih državljana koji nemaju status hrvatskog branitelja ili prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske u trenutku nestanka na području Republike Hrvatske za vrijeme Domovinskog rata provode se sukladno propisima države čiji je državljanin ta osoba i međunarodnim standardima.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Republika Hrvatska putem nadležnih tijela sudjeluje u traženju osoba iz stavka 2. ovoga članka, a na zahtjev tijela nadležnih za traženje nestalih osoba države čiji je državljanin ta osoba, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu.

Članak 40.

(1) Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te ekshumaciju, identifikaciju i pogrebnu skrb o osobama čiji su posmrtni ostaci pronađeni u masovnim, pojedinačnim te asanacijskim grobnicama, a osobito:

a) prikuplja i obrađuje podatke te vodi Evidenciju o osobama nestalim u Domovinskom ratu, Evidenciju smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i Evidenciju o ekshumiranim, identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima te izdaje uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službene evidencije

b) prikuplja, objedinjuje i obrađuje saznanja i arhivsko gradivo o osobama nestalim u Domovinskom ratu i posmrtnim ostacima stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te mjestima pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica

c) organizira, koordinira i sudjeluje u terenskim izvidima, istraživanjima i ekshumacijama posmrtnih ostataka iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica

d) organizira i koordinira obradu posmrtnih ostataka ekshumiranih na području Republike Hrvatske te posmrtnih ostataka preuzetih s područja drugih država i njihovu identifikaciju

e) obavlja poslove pogrebne skrbi za identificirane osobe te poslove privremenog dostojnog zbrinjavanja neidentificiranih posmrtnih ostataka

f) provodi aktivnosti sukladno zaključenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa

g) sudjeluje u traženju nestalih osoba iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona i

h) provodi druge aktivnosti u vezi s traženjem osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo surađuje s drugim nadležnim tijelima, ustanovama, organizacijama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo surađuje i s nadležnim tijelima drugih država, međunarodnim i humanitarnim organizacijama te udrugama koje okupljaju obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i drugim udrugama koje se bave zaštitom prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i članova njihovih obitelji.

(4) Prema potrebi, Ministarstvo pruža pomoć drugim nadležnim tijelima, ustanovama i organizacijama u rješavanju slučajeva nestalih osoba iz njihove nadležnosti.

Članak 41.

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe nestale u Domovinskom ratu

(1) Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe nestale u Domovinskom ratu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je savjetodavno i stručno međuresorno tijelo za pitanja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Povjerenstvo daje prijedloge, mišljenja i stručna obrazloženja iz područja traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te s tim u vezi Povjerenstvo:

a) predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere u vezi s prikupljanjem saznanja o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica

b) predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere u vezi sa suradnjom s drugim državama u području traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica

c) ocjenjuje stanje u problematici osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere za rješavanje određenih problema te mjere za poboljšanje stanja

d) prati aktivnosti poduzete od strane tijela državne uprave i drugih tijela u Republici Hrvatskoj koja se u svojem djelokrugu rada bave pitanjem osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere za poboljšanje odnosno povećanje učinkovitosti njihova rada

e) prati rad međunarodnih organizacija koje se u svojem djelokrugu bave pitanjem osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te njihove odnose s Republikom Hrvatskom i Vladi Republike Hrvatske daje prijedloge i mišljenja o modalitetima suradnje

f) prati aktivnosti udruga registriranih u Republici Hrvatskoj koje okupljaju obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i udrugama koje se bave zaštitom prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članova njihovih obitelji te Vladi Republike Hrvatske daje prijedloge i mišljenja o načinu suradnje i

g) prati iskustva drugih država i međunarodnih organizacija koje se bave traženjem nestalih osoba te, sukladno interesu i potrebama, predlaže Vladi Republike Hrvatske uspostavu suradnje.

Članak 42.

(1) Povjerenstvo čini po jedan predstavnik:

- a) Ministarstva
- b) tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove
- c) tijela državne uprave nadležnog za obranu
- d) tijela državne uprave nadležnog za pravosuđe
- e) tijela državne uprave nadležnog za vanjske i europske poslove
- f) tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo
- g) Državnog odvjetništva Republike Hrvatske
- h) Sigurnosno-obavještajne agencije
- i) Vojne sigurnosno-obavještajne agencije
- j) Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku i
- k) Hrvatskog Crvenog križa.

(2) Predstavnik Ministarstva je osoba koja upravlja radom unutarnje ustrojstvene jedinice Ministarstva nadležne za pitanja nestalih osoba te je ujedno predsjednik Povjerenstva.

(3) Tajnik Povjerenstva je državni službenik Ministarstva, unutarnje ustrojstvene jedinice nadležne za poslove nestalih osoba.

Članak 43.

(1) Predsjednika, članove i tajnika Povjerenstva imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske rješenjem.

(2) Članove i tajnika Povjerenstva Vlada Republike Hrvatske imenuje uz prethodni prijedlog čelnika tijela iz članka 42. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 44.

(1) Za potrebe ostvarivanja suradnje s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnim organizacijama predsjednik Povjerenstva određuje i predvodi sastav izaslanstva.

(2) Članove izaslanstva iz stavka 1. ovog članka čine tajnik Povjerenstva i pojedini članovi Povjerenstva koje, ovisno o području suradnje, odredi predsjednik Povjerenstva.

Članak 45.

Stručne, administrativne i tehničke poslove potrebne za rad Povjerenstva obavlja Ministarstvo, putem tajnika Povjerenstva.

Članak 46.

- (1) Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.
- (2) O provedbi ovoga Zakona Ministarstvo jednom godišnje podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske u mjesecu ožujku tekuće godine za prethodnu godinu.

DIO ŠESTI SURADNJA S DRUGIM DRŽAVAMA, MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA I UDRUGAMA

GLAVA I. SURADNJA S DRUGIM DRŽAVAMA

Članak 47.

Suradnja s drugim državama u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te osoba iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona provodi se sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, a sukladno međunarodnopravnim ugovorima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava.

Članak 48.

(1) Sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima iz područja traženja nestalih osoba ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, a sukladno međunarodnopravnim instrumentima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, nadležna tijela surađuju s nadležnim tijelima drugih država osobito u: traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te osoba iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona, prikupljanju saznanja o pojedinačnim i masovnim grobnicama, provedbi terenskih izvida i istraživanja, ekshumaciji posmrtnih ostataka i njihovoj identifikaciji, primopredaji posmrtnih ostataka i pogrebnoj skrbi o identificiranim osobama.

(2) Nadležna tijela surađuju s nadležnim tijelima drugih država u prijenosu znanja i iskustava u traženju nestalih osoba.

GLAVA II. SURADNJA S MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

Članak 49.

Suradnja s međunarodnim organizacijama u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa provodi se sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba odnosno djelokrugu rada međunarodnih organizacija.

Članak 50.

Suradnja s međunarodnim organizacijama u provedbi ovoga Zakona u nadležnosti je Ministarstva i Povjerenstva, ako nije drukčije uređeno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba.

Članak 51.

(1) Nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju s međunarodnim organizacijama osobito u: prikupljanju podataka za vođenje Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, prikupljanju saznanja o pojedinačnim i masovnim grobnicama, provedbi terenskih izvida i istraživanja, ekshumaciji i identifikaciji posmrtnih ostataka.

(2) Nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju s međunarodnim organizacijama u prijenosu znanja i iskustava u traženju nestalih osoba.

GLAVA III. SURADNJA S UDRUGAMA**Članak 52.**

(1) Radi zaštite, unaprjeđenja i promicanja prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa te članova njihovih obitelji, nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju s udrugama koje okupljaju članove obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koje su registrirane u Republici Hrvatskoj.

(2) Nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju i s drugim udrugama koje se bave zaštitom prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članova njihovih obitelji.

DIO SEDMI PREKRŠAJNE ODREDBE**Članak 53.**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se tijela, organizacije, ustanove i druge osobe iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona, osim tijela državne uprave i pravosudnih tijela, koja sukladno članku 14. stavku 2. ovoga Zakona Ministarstvu ili drugim nadležnim tijelima ne pruže sve raspoložive informacije i dokumentaciju te svu potrebnu pomoć za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u tijelu državne uprave i pravosudnom tijelu iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona koja sukladno članku 14. stavku 2. ovoga Zakona Ministarstvu ili drugim nadležnim tijelima ne pruži sve raspoložive informacije i dokumentaciju te svu potrebnu pomoć za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba koja sukladno članku 15. stavku 1. ovoga Zakona Ministarstvu ili drugim nadležnim tijelima ne pruži sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 20.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

DIO OSMI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 54.**

Vođenje postojeće Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa nastavlja se sukladno ovom Zakonu.

Članak 55.

Ministar hrvatskih branitelja donijet će pravilnike iz članka 15. stavka 2., članka 37. i članka 38. stavka 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 56.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe (»Narodne novine«, br. 44/17.).

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona predsjednik, članovi i tajnik Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe nastavljaju s radom sukladno ovom Zakonu, a do donošenja rješenja iz članka 43. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.